

Tytuł

Uczymy się śpiewać

W skrócie

Na podstawie materiału uczestnicy uczą się śpiewać jednej lub 2 wybranych pieśni:

- kolędy życzeniowej *Szczęścia, zdrowia, dobrobytu*
- pieśni zwyczajowej *Zachodzi słońeczko*

Obszary tematyczne/słowa kluczowe

uczenie się śpiewu, pieśń ludowa, obrzędowość

Podstawa programowa

edukacja regionalna, muzyka, wiedza o kulturze

Jakie umiejętności zdobędą uczestnicy

Uczestnicy potrafią:

- zaśpiewać fragment lub całą pieśń
- określić kontekst – sytuację, w której była wykonywana

Metody i formy pracy

- dyskusja
- nauka śpiewu – wspólne muzykowanie (możliwa gra na instrumentach)
- analiza tekstu pod względem treści

Jak to zrobić

Pieśń: *Szczęścia, zdrowia, dobrobytu*

Omówienie: pogadanka o kolędowaniu w Zagłębiu Dąbrowskim (materiały dla nauczycieli)

Nauka pieśni: (materiał video dla nauczycieli)

Podsumowanie: wspólne śpiewanie

Jak to zrobić

Pieśń: *Zachodzi słońeczko*

Omówienie: analiza tekstu pieśni (materiały dla nauczyciela)

Nauka pieśni: na podstawie materiału wideo – pieśń w wykonaniu Marii Trefon z zespołu „Zagłębianki”
(materiały dla nauczyciela)

Podsumowanie: wspólne śpiewanie

Czego potrzebujemy

pianino, instrumenty perkusyjne, komputer i głośnik do odtworzenia lekcji muzycznej.

Warianty

Zajęcia przeznaczone są głównie dla młodszych dzieci w wieku przedszkolnym i dla klas I–III szkoły podstawowej.

Materiały do pobrania

1. Materiały dla nauczyciela.
2. Materiały wideo.

Propozycje

Uczenie pieśni:

- zaśpiewaj z uczniami pierwsze 4 takty wybranej pieśni
- po utrwaleniu tej części przejdź do następnych 6 taktów
- utrwalać kolejne części
- na koniec zaśpiewaj z uczniami całość 2 lub więcej razy

Do wspólnego śpiewu można dołączyć akompaniament instrumentów takich jak marakasy, janczary, dzwonki, pudełka akustyczne bądź wykonane przez uczniów grzechotki (np. kubeczki z ryżem, które zamykamy folią, karteczką i wiążemy gumką recepturką).

Autorki

Agata Hofelmajer-Roś, Agata Krajewska

Licencje

Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe.

Do pieśni *Zachodzi słońeczko*

Tekst pieśni

Bandoska (Zachodzi słońeczko)

*Zachodźże słońeczko
Skoro masz zachodzić
bo nas nogi bolą po tym polu chodzić (bis)*

*Nogi bolą chodzić
Ręce bolą robić
Zachodźże słońeczko, skoro masz zachodzić (bis)*

*Żebyś ty słońeczko
na zarobku było
to byś ty słońeczko
prędzej zachodziło (bis)*

*Aleś ty słońeczko
Na zarobku nie jest
Chodzisz sobie górą
jak siwy gołąbek
bo siwy gołąbek
nie narobi szkody
na ziemię przyleci
napije się wody (bis)*

*Za las, słońko, za las
Nie wyglądamy na nas
Wrócisz do nas jutro
Jak będzie raniutko*

Zagłębianki
Sarnów
06.10.2020 r.

Do pieśni *Szczęścia, zdrowia, dobrobytu*

O kolędowaniu

Kolędowanie w okolicach Świąt Bożego Narodzenia było niezwykle popularne. Zwyczaj ten kontynuujemy również dziś, choć w zmienionej, unowocześnionej formie. Rzadko – a szczególnie w Zagłębiu Dąbrowskim – widzimy grupy kolędnicze. Nie należy jednak zapominać, że Boże Narodzenie to szczególny okres, bogaty w liczne zwyczaje i obrzędy, urozmaicony wspólnym kolędowaniem, rozpoczynającym się w dzień wigilijny, m. in. podczas oczekiwania na pasterkę i w kościele.

Dawniej, w drugi dzień świąt rozpoczynało się kolędowanie grup kolędniczych – pastuszków, którzy chodząc z kolorową gwiazdą (szczególnie w mniejszych miejscowościach) od domu do domu śpiewali, składając życzenia gospodarzom, którzy w zamian oferowali im symboliczne datki.

Istniały również efektowne przedstawienia-widowiska odgrywane przez kolędników. Wykonawcy przybierali role Heroda, Marszałków, ułana, turka, żyda, żołnierzy, anioła, diabła i śmierci. Członkiem herodowego zespołu był również muzyk – skrzypek lub harmonista.

Mniej popularne było chodzenie z szopką, choć zwyczaj ten był znany w okolicach Siewierza i Zawiercia. Szopkę nosili chłopcy, poruszając drewnianymi figurkami. Tu również akompaniował muzyk – zazwyczaj skrzypek, a w późniejszym okresie harmonista.

Wspólne muzykowanie grup kolędniczych kończyło się 2 lutego, w dzień Matki Boskiej Gromnicznej.

Tekst pieśni

Szczęścia, zdrowia, dobrobytu

Szczęścia, zdrowia, dobrobytu

Winszujemy wam.

Miłym państwu gospodarzom

i waszym dziadkom.

Z daleka tu idziemy,

pozdrowienia niesiemy,

zaśpiewamy wam.

Warto wspomnieć, że słowo kolęda dawniej oznaczało wizytę rozśpiewanych kolędników, którzy śpiewając składali życzenia, za które otrzymywali drobne podarunki. Wizyta kolędników była dobrym znakiem, symbolem pomyślności, aby się „darzyło” na Nowy Rok.

Szczenia, zdrowia, dobrobytu

ze zbiorów Adolfa Dygacza, zapisano w Przeczycach, oprac. Agata Krajewska

Szczenia, zdrowia, dobrobytu
winszujemy wam,
milym państwu gospodarzom
i waszym dziadkom.
Z daleka tu idziemy,
pozdrowienia niesiemy,
zaśpiewamy wam.